

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การสร้างแบบวัดทัศนคติ

ผู้วิจัยได้กำหนดคทฤษฎีเพื่อใช้เป็นหลักในการสร้างแบบวัดทัศนคติต่อการเมือง สำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. นิสิตที่มีความคิดเห็นในทางที่คัดค้านการเมืองโดยทั่วไป จะเป็นผู้มีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง และนิสิตที่มีความคิดเห็นในทางที่ไม่คัดค้านการเมืองโดยทั่วไป จะเป็นผู้มีทัศนคติที่ไม่คัดค้านการเมือง
2. นิสิตที่มีความรู้สึกว่าการเมืองสำคัญ จะเป็นผู้มีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง และนิสิตที่มีความรู้สึกว่าการเมืองไม่สำคัญจะเป็นผู้มีทัศนคติที่ไม่คัดค้านการเมือง
3. นิสิตที่มีความนิยมชมชอบนักการเมืองจะเป็นผู้มีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง และนิสิตที่ไม่มีความนิยมชมชอบนักการเมืองจะเป็นผู้มีทัศนคติที่ไม่คัดค้านการเมือง
4. นิสิตที่มีความสนใจทางการเมืองจะเป็นผู้มีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง และนิสิตที่ไม่มีความสนใจทางการเมืองจะเป็นผู้มีทัศนคติที่ไม่คัดค้านการเมือง
5. นิสิตที่ไ้แสดงออกหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นผู้มีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง และนิสิตที่ไม่ไ้แสดงออกหรือไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นผู้มีทัศนคติที่ไม่คัดค้านการเมือง

เมื่อกำหนดคทฤษฎีเพื่อใช้เป็นหลักในการสร้างแบบวัดทัศนคติแล้ว ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อความที่มีใจความในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อเรื่องการเมืองโดยทั่วไป
2. การเห็นความสำคัญของการเมือง
3. ความนิยมชมชอบนักการเมือง
4. ความสนใจทางการเมือง
5. การแสดงออก หรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อความที่รวบรวมจะมี 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 เป็นข้อความที่ผู้ตอบจะกองตอบรับหรือเห็นควย จึงจะนับว่าเป็นผู้มีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง และประเภทที่ 2 เป็นข้อความที่ผู้ตอบจะ

ทองตอบปฏิเสธหรือไม่เห็นควย จึงจะนับว่าเป็นผู้มีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง การที่ผู้วิจัยใหม่ขอความ
ทั้งสองประเภทดังกล่าวก็เพื่อจะป้องกันการตอบโดยใช่การเคาะของผู้ตอบ

การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบวัดทัศนคตินั้น ผู้วิจัยใช้การตัดสินของ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน¹ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่าผู้ตัดสิน (Judges) การเลือกผู้ตัดสินผู้วิจัยเลือก
โดยใช่หลัก 2 ประการคือ ประการแรกคำนึงถึงสาขาวิชาที่เป็นภินิหังของผู้ตัดสิน ผู้ตัดสินต้อง
มีพื้นฐานความรู้ทางครุศาสตร์ รัฐศาสตร์ หรือสังคมวิทยาอย่างน้อยสาขาละหนึ่งท่าน ประการที่สอง
คำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะและความสนใจเกี่ยวกับการวัดทัศนคติ มีความเข้าใจในเรื่องทำนอง
นี้เป็นอย่างดี

ส่วนวิธีการให้ผู้ตัดสินตัดสินขอความในแบบวัดทัศนคตินั้น ผู้วิจัยแยกขอความที่รวบรวมได้
จำนวน 56 ข้อ ออกเป็น 2 หมู่ หมู่หนึ่งมี 34 ข้อ เป็นขอความที่นิสิตจะทองตอบรับหรือเห็นควยจึง
จะนับว่ามีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง หมู่ที่สองมี 22 ข้อ เป็นขอความที่นิสิตจะทองตอบปฏิเสธหรือ
ไม่เห็นควยจึงจะนับว่ามีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง เมื่อแยกขอความออกเป็น 2 หมู่เรียบร้อยแล้ว ผู้
วิจัยจึงนำส่งให้ผู้ตัดสินพิจารณาขอความโดยใช่คำถามสำหรับขอความหมู่ที่หนึ่งว่า

" ถ้าผู้ตอบยอมรับหรือเห็นควยกับขอความดังต่อไปนี้ แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติที่คัดค้านการเมือง
ใช่หรือไม่ ถ้าใช่กรุณาเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ลงในวงเล็บท้ายข้อนั้น ถ้าไม่ใช่กรุณาเขียน
เครื่องหมายผิด (×) "

สำหรับขอความหมู่ที่สองใช่คำถามว่า

" ถ้าผู้ตอบยอมรับหรือเห็นควยกับขอความดังต่อไปนี้ แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติที่ไม่คัด
ค้านการเมืองใช่หรือไม่ ถ้าใช่กรุณาเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ลงในวงเล็บท้ายข้อนั้น ถ้าไม่ใช่
กรุณาเขียนเครื่องหมายผิด (×) "

ขอความข้อใดที่ผู้ตัดสินอย่างน้อย 3 ท่านลงความเห็นว่า ถ้านิสิตยอมรับหรือปฏิเสธขอ -
ความนั้นแล้วแสดงว่านิสิตมีทัศนคติที่คัดค้านการเมืองจริง ผู้วิจัยก็จะไต่เอาขอความข้อนั้นเก็บไว้ในแบบ
วัดทัศนคติคัดค้านการเมืองต่อไป ส่วนขอความใดที่ผู้ตัดสินน้อยกว่า 3 ท่านลงความเห็นว่า ถ้านิสิต
ยอมรับหรือปฏิเสธขอความนั้นแล้วก็แสดงว่านิสิตมีทัศนคติที่คัดค้านการเมืองจริง ผู้วิจัยก็จะไต่คัดเอา

¹ ุรายชื่อและคุณวุฒิของผู้ตัดสินในภาคผนวก ก หน้า 43

ขอความนับคั้ทั้งออกจากแบบวัดทัศนคติ ไม่ใช่ขอความนับต่อไป

การเปลี่ยนระดับทัศนคติให้เป็นคะแนน ถ้าผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความที่จะกองตอบว่า เห็นด้วยจึงจะแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการเมือง ให้ 1 คะแนน แต่ถาคอบไม่เห็นด้วยกับข้อความประเภทที่เพิ่งกล่าวมานี้ ให้ 0 คะแนน ส่วนขอความที่ผู้ตอบจะกองตอบว่าไม่เห็นด้วยจึงจะแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการเมืองนั้น ถ้าผู้ตอบคอบไม่เห็นด้วย ให้ 1 คะแนน แต่ถาคอบว่าเห็นด้วยให้ 0 คะแนน

การที่ผู้วิจัยให้ผู้คอบเลือกคอบแต่เพียงว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ก็เนื่องมาจากสาเหตุสามประการคือ ประการแรกเพื่อให้ได้ค่าคอบที่แมนตรงตามความรู้สึกของผู้คอบที่มีอยู่จริง ๆ เพราะการที่ให้เลือกคอบเพียง 2 อย่าง โอกาสที่ผู้คอบจะคอบถูกก็จะมีมากขึ้น ประการที่สอง เพื่อเป็นการแยกให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนที่สุดระหว่างทัศนคติที่ดีและทัศนคติที่ไม่ดี และประการสุดท้าย ก็เพื่อจะให้ได้ค่าคอบที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือมีทัศนคติที่ดีหรือไม่คืออย่างไรคอบอย่างหนึ่งเท่านั้น

การหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบวัดทัศนคติ นำแบบวัดทัศนคติไปลองใช้กับนิสิตที่พมปะโดยทั่วไปตามคณะต่าง ๆ ที่จะทำการวิจัย จำนวน 84 คน แล้วคำนวณหาความสัมพันธ์ของความเชื่อถือได้ของแบบวัดทัศนคติ โดยใช้สูตรที่ 21 ของ คูเคอร์ - ริชาร์ดสัน¹ (Kuder - Richardson) ถาแบบวัดทัศนคติที่สร้างมีความเชื่อถือได้สูงพอสมควร ผู้วิจัยจึงจะใช้เป็นเครื่องวัดทัศนคติต่อการเมืองในการวิจัยนี้ต่อไป

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้เป็นตัวแทนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยส่วนรวม แต่เป็นตัวแทนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามกลุ่มคือ นิสิตคณะรัฐศาสตร์ นิสิตคณะอื่นที่ใดเรียนวิชาทางรัฐศาสตร์มาบ้าง และนิสิตคณะอื่นที่ใดเรียนวิชาทางรัฐศาสตร์มาเลย ทั้งนี้เพื่อจะให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการวิจัยที่จะเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเมืองระหว่างนิสิตทั้งสามกลุ่มดังกล่าว จำนวนตัวอย่างประชากรที่ผู้วิจัยต้องการในการวิจัยนี้ คือ 720 คน

¹Geogia Sachs Adams, Measurement and Evaluation in Education, Psychology and Guidance, p.87.

ซึ่งเมื่อจำแนกตามกลุ่มนิสิต ชั้น และเพศ จะได้ตัวอย่างนิสิตเซลล์ละ 30 คน ดังแสดงใน
แผนภูมิที่ 2

906665

แผนภูมิที่ 2 จำนวนตัวอย่างประชากรที่ของการแยกตามกลุ่มนิสิต ชั้น และเพศ

	กลุ่มที่1		กลุ่มที่2		กลุ่มที่3		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ปีที่1	30	30	30	30	30	30	180
ปีที่2	30	30	30	30	30	30	180
ปีที่3	30	30	30	30	30	30	180
ปีที่4	30	30	30	30	30	30	180
รวม	120	120	120	120	120	120	720

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรการเรียนของคณะต่าง ๆ แล้ว ทำให้ทราบว่าควรที่จะจัดแบ่ง
นิสิตคณะใดบางให้อยู่ในกลุ่มใดในสามกลุ่มดังนี้ นิสิตที่เรียนทางรัฐศาสตร์โดยตรงได้แก่ นิสิตคณะ
รัฐศาสตร์ นิสิตที่ได้เรียนวิชาทางรัฐศาสตร์มาบางได้แก่ นิสิตแผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการ -
ประชาสัมพันธ์ และนิสิตคณะครุศาสตร์ที่เลือกเรียนวิชาหลักรัฐศาสตร์ ส่วนนิสิตที่ไม่ได้เรียนวิชาทาง
รัฐศาสตร์มาเลยได้แก่นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ นิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
นิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และนิสิตคณะครุศาสตร์ที่ไม่เลือกเรียนวิชาหลักรัฐศาสตร์

การสุ่มตัวอย่างประชากร ในขั้นต้นใช้วิธีสุ่มเป็นชั้นเรียนคณะละ 4 ห้อง คือชั้นปีที่ 1
ถึงชั้นปีที่ 4 ชั้นละ 1 ห้อง เช่นคณะวิทยาศาสตร์ชั้นปีที่ 1 แบ่งเป็น 13 ห้อง หรือ 13 กลุ่ม การ
สุ่มใช้วิธีเขียนเลข 1 ถึง 13 ลงบนกระดาษแข็งขนาด 1x1 นิ้ว จำนวน 13 ใบ ใส่รวมกันในกล่อง
กระดาษ เขย่าแล้วจับออกมาใบหนึ่ง ปรากฏว่าคณะวิทยาศาสตร์ชั้นปีที่ 1 สุ่มได้กลุ่มที่ 4 จึงถือ
เอานิสิตกลุ่มที่ 4 เป็นตัวแทนของนิสิตปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ เป็นคน ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
ของบางคณะได้แยกแผนกเรียน จึงใช้วิธีสุ่มเอามา 1 แผนก นอกเสียจากว่าหากสุ่มได้คณะที่มีนิสิต

เรียนน้อยมาก จึงได้เพิ่มอีกแผนหนึ่ง ส่วนในคณะใดที่จะต้องใช้เป็นตัวอย่างประชากรจำนวนมาก คือคณะรัฐศาสตร์ซึ่งถือเป็นนิสิตกลุ่มที่ 1 คณะรัฐศาสตร์และแผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งถือเป็นนิสิตกลุ่มที่ 2 ตัวอย่างประชากรที่ได้ในชั้นครั้งนี้ ใช้วิธีเลือกเอาชั้นเรียนที่มีนิสิตเรียนมากที่สุดเป็นสำคัญ โดยทางคณะเป็นผู้เลือกให้ นอกจากคณะรัฐศาสตร์ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ทำการเลือกเองจากตารางสอนที่ทางคณะได้จัดไว้

การรวบรวมข้อมูล เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2512 จนถึงวันที่ 9 มกราคม 2513 โดยนำจากหมายแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อกองคมนตรี คณะต่าง ๆ ที่จะทำการวิจัยเพื่อขออนุญาตใช้แบบวัดทัศนคติทดสอบนิสิต เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยได้ไปติดต่อบริการวิทยุสอนในชั่วโมงวิชาที่สุ่มได้เพื่อขออนุญาตใช้เวลาตอนท้ายชั่วโมงของการสอนประมาณ 10 นาที ทดสอบเพื่อวัดทัศนคติต่อการเมืองของนิสิต พร้อมทั้งบันทึกวันและเวลาที่จะทำการทดสอบด้วย

เมื่อทดสอบวัดทัศนคติของนิสิตครบทุกกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกเอาแบบวัดทัศนคติฉบับที่นิสิตตอบไม่สมบูรณ์หรือตอบไม่ครบทุกข้อออกทิ้ง แล้วแบ่งแยกแบบวัดทัศนคติที่มีคำตอบสมบูรณ์เป็น 3 กลุ่มคือ คำตอบแบบวัดทัศนคติที่ได้จากกลุ่มนิสิตที่เรียนคณะรัฐศาสตร์ กลุ่มนิสิตคณะอื่นที่ไม่ได้เรียนวิชาทางรัฐศาสตร์มาบ้าง และกลุ่มนิสิตที่ไม่ได้เรียนวิชาทางรัฐศาสตร์มาเลย แต่ละกลุ่มยังแยกคำตอบออกเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 , 2 , 3 , และ 4 ซึ่งแต่ละชั้นยังแยกคำตอบออกไปอีกเป็นของ นิสิตชายและนิสิตหญิง จะได้คำตอบจากกลุ่มนิสิตย่อยทั้งหมด 24 กลุ่ม หรือ 24 เซลล์ ชั้นต่อไปจึงสุ่มเอาคำตอบแบบวัดทัศนคติออกมา เซลล์ละ 30 ฉบับ เพื่อใช้เป็นตัวอย่างประชากรของแต่ละเซลล์ในการวิจัยครั้งนี้ วิธีการสุ่มในชั้นนี้คือ เขียนเลขหมายลงบนคำตอบแบบวัดทัศนคติ ฉบับแรกเขียนหมายเลข 1 ฉบับที่สองเขียนหมายเลข 2 เรียงลำดับเรื่อยไปจนถึงฉบับสุดท้ายของกลุ่มหรือเซลล์นั้น เช่นกลุ่มที่ 24 มีจำนวน 72 ฉบับ ฉบับสุดท้ายก็จะเป็นหมายเลข 72 เป็นต้น เขียนหมายเลขอีกชุดหนึ่งลงบนกระดาษแข็งแผ่นเล็ก ๆ เท่ากับจำนวนแบบวัดทัศนคติในกลุ่มนั้น นำบรรจุรวมกันในกล่องกระดาษแข็งแล้วจับออกมา 30 ใบ ใ้ใบที่ตรงกับแบบวัดทัศนคติหมายเลขใดก็คัดเอาแบบวัดทัศนคติที่มีหมายเลขดังกล่าวทั้ง 30 ฉบับออกไว้เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรกลุ่มนั้น ส่วนแบบวัดทัศนคติฉบับที่ไม่ได้มีเลขหมายตามที่ได้สุ่มได้จะคัดทิ้ง ใช้วิธีการสุ่มแบบเดียวกันนี้ที่แต่ละกลุ่มจนครบทั้ง 24 กลุ่มย่อย จะได้แบบวัดทัศนคติจำนวน $30 \times 24 = 720$ ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยจะเลือกใช้เป็นตัวแทนของประชากรในการวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนค่าตอบในแบบวัดทัศนคติเป็นรายบุคคลของตัวอย่าง 720 คนที่สุ่มได้ แล้วรวมคะแนนรวมซึ่งถือเป็นคะแนนทัศนคติต่อการเมืองของนิสิตแต่ละคน (X) หาคายกกำลังสองของคะแนนนิสิตแต่ละคน (X^2) แล้วหาผลรวมของคะแนนนิสิต (ΣX) และผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง (ΣX^2) ตามกลุ่มที่ทดลอง โดยใช้เครื่องคำนวณไฟฟ้าช่วยในการบวก ส่วนการหาคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคำนวณด้วยเครื่องไอบีเอ็ม (IBM1620)

การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างนิสิตทั้งสามกลุ่ม ระหว่างนิสิตชั้นต่าง ๆ และระหว่างนิสิตชายกับนิสิตหญิง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบมีตัวประกอบ 3 ตัว¹ (Three-Dimensional Designs แบบ $3 \times 4 \times 2$ Factorial Design) ตัวประกอบทั้งสามในการวิจัยนี้คือ กลุ่มนิสิต ชั้น และเพศ ทั้งนี้เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ข้อ 1, 2, 3, 4, และ 5 ถ้าการทดสอบมีนัยสำคัญในตัวประกอบใดก็จะได้ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันต่อไปด้วยวิธีของคินแคน² (Duncan's New Multiple Range Test)

ส่วนวัตถุประสงค์ชั้นรองของการวิจัย คือการหาระดับทัศนคติต่อการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะได้นำคะแนนเฉลี่ยของนิสิตทั้ง 720 คนที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากรในครั้งนี้ออกมาคำนวณค่าเฉลี่ยและขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยของประชากร³ ว่าทัศนคติต่อการเมืองอยู่ระดับใด

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เป็นการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติทางการเมืองของนิสิต 24 กลุ่ม ในสนาม (Field study) ใช้แบบวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ใหม่นี้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ดีพอเพียง แล้วทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งห้าข้อด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิด 3 ตัวประกอบ แล้วทดสอบค่าเฉลี่ยขอบเขตคินแคน ข้อค้นพบที่ได้เป็นความแตกต่างของทัศนคติทางการเมืองของนิสิตกลุ่มย่อยต่าง ๆ และระดับทัศนคติทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นส่วนรวม

¹Allen L. Edwards, Experimental Design in Psychological Research, pp.201-210.

²Ibid., pp.136-140.

³Ibid., pp.89-90.